

การบริหารสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพในยุคดิจิทัล ด้วยกระบวนการ SE2NA Model

Education Management in the Digital Era by SE2NA Model

เสนา เหมือนหงส์

Sena Mueanhong

โรงเรียนไตรโยตมณีกาญจน์วิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

Saiyokmaneekanwitthaya School

The Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi

E-mail: Meuanhongs22@gmail.com.com

บทคัดย่อ

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นการบริหารที่ต้องมุ่งพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้มีการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยี เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันสื่อดิจิทัลและเทคโนโลยี เข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผู้บริหาร ครูและนักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ผ่านสื่อดิจิทัลได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นการจัดการศึกษาต้องไม่เน้นกระบวนการท่องจำ แต่เป็นการเรียนรู้ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งส่งเสริมให้มีทักษะความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ซึ่งผู้บริหารศึกษาจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์กรสู่องค์กรดิจิทัล เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัย และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน โดยกำหนดกรอบและทิศทางการบริหารของสถานศึกษา เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาต่อเนื่องอย่างมีคุณภาพโดยเชื่อมโยงไปพร้อมกันทั้งระบบด้วยกระบวนการ SE2NA Model ซึ่งประกอบด้วย 1) S – System management การบริหารจัดการด้านระบบอย่างมีคุณภาพ 2) E – Explore การสำรวจความต้องการและปัญหา 3) N – Non Stop Delving การไต่หุ่พัฒนา 4) N – Net work เครือข่ายการจัดการศึกษา และ 5) A – Assessment การตรวจสอบและประเมินผล

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา; ยุคดิจิทัล; SE2NA Model

Abstract

The management of educational institutions in the digital age is an administration that must focus on improving the quality of education in response to changes in the technological environment because of the current state of society, digital media and technology to play a role in daily life even more. This greatly affects the administration of educational institutions and education management, especially the director teachers and students can quickly learn through digital media. So, educational management must not focus on the process of memorizing learning that can be applied in daily life, which must be able to learn throughout life. Educational administrators need to have a vision of school management, able to apply digital technology to develop the organization into a digital organization to make educational institutions modern and able to manage educational institutions with quality in all aspects by defining the framework and responsibilities of the scope as a requirement that allows us to grow continuously with quality by matching the whole system with the SE2NA Model process. Permission 1) S – System Management 2) E – Explore 3) N – Non-Stop Delving 4) N – Network and 5) A – Assessment, relax and welcome.

Keywords: Education Management, digital, SE2NA Model

บทนำ

การศึกษาในสภาพสังคมปัจจุบันมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้สมาชิกในสังคมได้มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพให้ทันโลกทันเหตุการณ์ อีกทั้งการศึกษาช่วยเสริมสร้างกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งใหม่ที่สามารถช่วยพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันทั้งระดับประเทศและระดับโลก ซึ่งระบบการศึกษาในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามยุคสมัยและเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง ดังที่ เพ็ญจันทร์ ลินธุเขต (2560, หน้า 1) ได้เสนอแนวคิดจากการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษายุคดิจิทัล : Thailand 4.0 ว่า การบริหารจัดการศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับยุคสมัยสามารถบูรณาการได้อย่างสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในศตวรรษที่ 21 โดยต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนตั้งแต่ หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างความเข้มแข็งภายใน และการจัดการศึกษาต้องมีพลวัตที่เหมาะสมในยุคสมัยและแผนการจัดการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้สรุปสาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ว่า ระบบการศึกษาของประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายของบริบทเศรษฐกิจ และสังคมโลกอัน

เนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 ตลอดจนความต้องการพัฒนากำลังคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และการเปลี่ยนแปลงประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัย ทั้งนี้ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาถือว่าเป็นหัวใจในการพัฒนาประเทศที่มีความท้าทายซึ่งประสบปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ คือ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสมขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทย ส่งผลต่อการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของชาติและความท้าทายที่เกิดขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาถือว่าเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการศึกษาตามแผนการพัฒนาของชาติจึงจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาตลอดจนนำแนวทางมาปรับประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติเพื่อนำพาการศึกษาสู่ความสำเร็จต่อไป

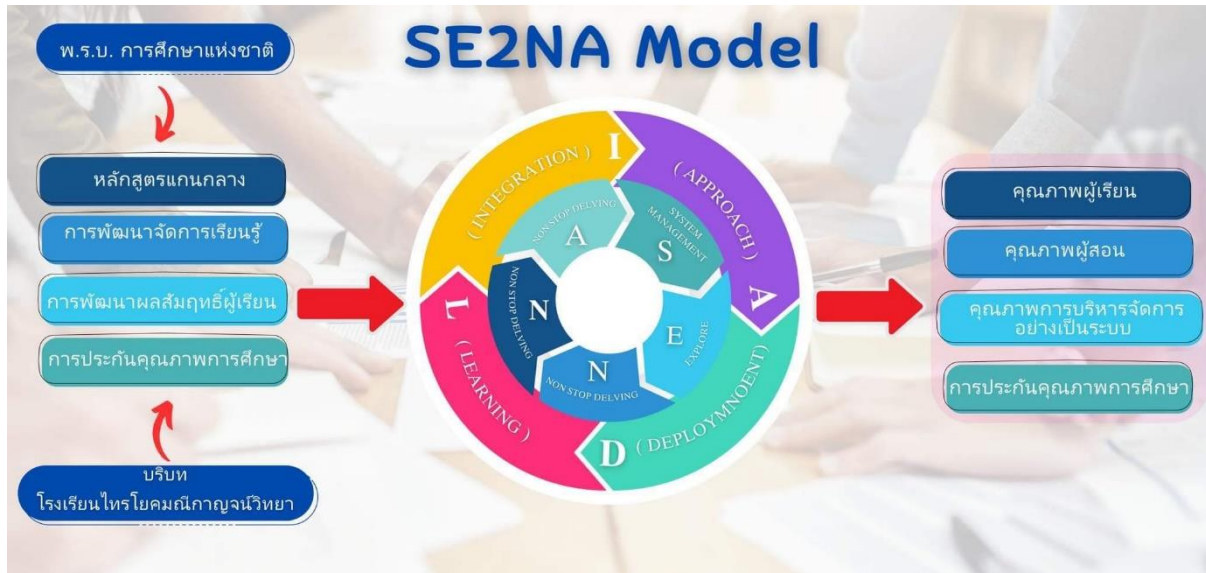
การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบบนหลักการทางวิชาการ ยึดบริบทและความต้องการของสถานศึกษา สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของชาติและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่การบริหารภายในสถานศึกษาในปัจจุบันยังพบว่าเกิดปัญหามากหลายประการ ดังที่ นฤกร ปันพุ่มโพธิ์ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 พบปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3 ประการ คือ 1) ด้านผู้บริหาร เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน 2) ด้านครูผู้สอน มีบทบาทเกี่ยวกับคุณภาพการสอน ความพึงพอใจในการทำงานของครูและการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู และ 3) ด้านสถานศึกษา เชื่อมโยงถึงสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและวัฒนธรรมในการบริหารโรงเรียนให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เกิดจากปัญหาหลายประการสอดคล้องปัญหาการบริหารที่ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาไม่มีการพัฒนา คือ 1) ระบบบริหารและนโยบายที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้มีความไม่ชัดเจนในการบังคับใช้แนวปฏิบัติหรือข้อบังคับทางการศึกษา ทำให้การดำเนินงานในระบบการศึกษามีความยุ่งยาก 2) ขาดแคลนทรัพยากรบุคคล ขาดแคลนครูที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญสามารถส่งผลให้มีคุณภาพของการสอนที่ต่ำลงและอาจทำให้นักเรียนไม่ได้รับความรู้ที่เพียงพอ 3) ปัญหาในโครงสร้างของระบบการศึกษา การแยกแยะทางเพศและความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษาสามารถส่งผลให้มีการละเมิดสิทธิและโอกาสในการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกัน 4) ขาดแคลนทรัพยากรการเงินขาดแคลนทรัพยากรการเงินอาจส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาสิ่งที่จำเป็นในการเพิ่มศักยภาพของระบบการศึกษา เช่น ส่งเสริมการอบรมและการพัฒนาบุคลากร การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เป็นต้น และ 5) ปัญหาในระบบการประเมินผล การประเมินผลที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน อาจทำให้ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาลดลง อ้างอิงจาก OECD (2019). PISA 2018 Results (Volume II): Where All Students Can Succeed.

จากความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพในยุคดิจิทัลที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับการปฏิรูปการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่เน้นการสร้างสมรรถนะของประชากรในศตวรรษที่ 21 ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและในระดับโลก ด้วยกระบวนการเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล การแก้ไขปัญหาของระบบบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญให้เกิดคุณภาพตามแผนการจัดการศึกษาและหลักสูตรผนวกกับปัจจัยและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกัน จึงต้องมีการพัฒนานโยบายที่เหมาะสมและตรงประเด็น ให้มีความสำคัญในการส่งเสริมความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ รวมถึงการปรับปรุงระบบการประเมินผลทางการศึกษาให้มีความเป็นอิสระและทันสมัย และส่งเสริมการลงทุนในทรัพยากรการเงินให้เพียงพอเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระยะยาวผ่านกระบวนการอย่างมีกลยุทธ์และแข่งขันด้วยนวัตกรรมทางการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณภาพของการศึกษาตามวิสัยทัศน์ซึ่งแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนานวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 (2562) มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ระบบบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาด้วยนวัตกรรม ได้ระบุในมาตรา 3 “นวัตกรรมการศึกษา” หมายความว่า แนวคิด วิธีการ กระบวนการ สื่อการเรียนการสอนหรือการบริหารจัดการในรูปแบบใหม่ ซึ่งได้มีการทดลองและพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือว่าสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการศึกษา และให้หมายความรวมถึงการนำสิ่งดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาด้วย ดังนั้น การบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยนวัตกรรมเป็นแนวทางที่มีความสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาให้เกิดคุณภาพและเข้ากับยุคที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการทางการศึกษาทั้งในด้านการพัฒนานโยบาย รูปแบบ กระบวนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติของบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างเป็นแบบแผนที่ชัดเจน ทั้งนี้ยังเป็นการจัดการทรัพยากรและข้อมูลในการวิเคราะห์ ประเมินผล พัฒนาปรับปรุงโรงเรียนอย่างรอบด้าน ตลอดจนพัฒนาการเรียนการสอน การบริหารการเรียนรู้ของนักเรียน และการสร้างพื้นที่เรียนรู้ที่น่าสนใจและสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ ผ่านการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพด้วย SE2NA Model ภายใต้กรอบแนวคิดกระบวนการดำเนินงาน ADLI จึงเป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมและต่อเนื่องเพื่อใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตลอดจนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

องค์ความรู้จากการศึกษา

การออกแบบและการพัฒนาสถานศึกษาโดยการนำนวัตกรรม SE2NA Model เพื่อการจัดการสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนกระบวนการดำเนินงาน SE2NA Model เพื่อการจัดการสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ

1. S : System management คือ การบริหารจัดการด้านระบบอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษา การบริหารจัดการด้านระบบอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและเติบโตได้อย่างเหมาะสม การบริหารจัดการด้านระบบอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาที่สามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาและเสริมสร้างสถานศึกษาได้ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์และพันธกิจ สถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ชัดเจนและเข้าใจถึงปรัชญาและพันธกิจขององค์กร โดยจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2) วางแผนและการดำเนินงาน การบริหารจัดการด้านระบบของสถานศึกษาควรมีการวางแผนและดำเนินงานอย่างรอบคอบ เพื่อให้มั่นใจว่าทุกกิจกรรมและการดำเนินงานจะถูกดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้ การวางแผนควรรองรับการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษาและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ 3) การบริหารทรัพยากร : การบริหารจัดการทรัพยากร เช่น บุคลากร งบประมาณ สิ่งก่อสร้าง และเทคโนโลยี ต้องมีหลักการใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เหมาะสม จึงควรมีการวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรและการวางแผนการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา 4) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร : สถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาของบุคลากรและนักเรียน ควรสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม โดยให้พิจารณาถึงความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในองค์กร และ 5) การประเมินผล : การประเมินผลเป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความสำเร็จของสถานศึกษาในการดำเนินงาน ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและเป็นไปตาม

เป้าหมายที่กำหนดไว้ และควรมีการรายงานผลและการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในอนาคต

2. E : Explore คือ การสำรวจค้นหาความต้องการและปัญหาของสถานศึกษา

การสำรวจค้นหาความต้องการและปัญหาของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชนที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม ในกระบวนการสำรวจค้นหาความต้องการและปัญหาของสถานศึกษามีแนวทางในการดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการให้การสำรวจเพื่อให้มีความชัดเจนในเรื่องที่ต้องการสำรวจและค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้น 2) เก็บข้อมูลเบื้องต้น เริ่มต้นด้วยการเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานศึกษา รวมถึงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความสำเร็จของผู้เรียน รูปแบบการสอนที่ใช้ ระบบบริหารการจัดการทางการศึกษา เป็นต้น 3) สำรวจความต้องการ นำเสนอแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือสมาชิกในชุมชน โดยถามเกี่ยวกับความต้องการ ความคาดหวัง และปัญหาที่พบเจอในสถานศึกษา 4) วิเคราะห์และสรุปข้อมูล : วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจ เพื่อหาแนวทางแก้ไข

3. N : Non Stop Delving คือ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษาเกิดจากความต้องการและปัญหาที่ต้องการแก้ไขในระบบการศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา การเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้ 1) การวางแผนและบริหารจัดการ การวางแผนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาระบบบริหารสถานศึกษา เพื่อให้มีการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีการจัดทำแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี แผนการจัดการทรัพยากรบุคคล เป็นต้น 2) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างคุณภาพของสถานศึกษา ควรมีการให้การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้อง เช่น การเรียนรู้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน การปรับปรุงทักษะการนำเสนอ การใช้เทคโนโลยีในการสอน และการสนับสนุนครูให้มีแรงจูงใจและความพึงพอใจในการทำงาน 3) การปรับปรุงหลักสูตร ในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการและความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป หลักสูตรควรปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ การเรียนรู้เชิงปฏิบัติและการพัฒนาทักษะเฉพาะตามความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนี้ควรเน้นการพัฒนาทักษะเชิงบวกเช่น การคิดเชิงวิพากษ์ การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม 4) การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา สถานที่เรียนรู้เสมือนจริง เครื่องมือและแอปพลิเคชันการเรียนรู้ออนไลน์ และระบบการจัดการข้อมูลนักเรียน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและการเรียนรู้ อีกทั้งยังสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้สอนและเรียนรู้ในรูปแบบที่น่าสนใจและนำเสนอสิ่งใหม่

4. N : Net work คือ การสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษา

การสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาทางด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้ยังช่วยสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

1) เครือข่ายการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา สามารถเป็นการเชื่อมโยงระหว่างครู ให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสอนและการเรียนรู้ มีการแนะแนวและสนับสนุนกันระหว่างครูและบุคลากรในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการสอน

2) เครือข่ายการจัดการศึกษาภายนอกสถานศึกษา เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและองค์กรหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น สถานศึกษาในเครือข่ายท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษา ที่จะเป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษา รับคำปรึกษาและการสนับสนุนทางวิชาการ รวมถึงสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตรและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ

5. A : Assessment คือ การตรวจสอบและการประเมินผลในการดำเนินงาน

การตรวจสอบและการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการให้การศึกษาที่มีคุณภาพและการพัฒนาที่เหมาะสมในสถานศึกษา การตรวจสอบและการประเมินช่วยให้ผู้บริหารและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบและปรับปรุงการบริหารจัดการที่ดีขึ้นได้ นอกจากนี้ยังช่วยในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1) ประเมินผลตามเป้าหมายและตัวชี้วัด เพื่อประเมินผลการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ถูกต้องและเป็นประโยชน์ ควรมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริหารจัดการ เช่น อัตราการเพิ่มผลสอบผ่านของนักเรียน อัตราการลงทะเบียนในหลักสูตรเรียน เป็นต้น

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้บริหารควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษา เช่น การบริหารทรัพยากรบุคคล งบประมาณทางการเงิน เป็นต้น ข้อมูลที่ถูกเก็บรวบรวมควรเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือและมีความถูกต้อง

3) การวิเคราะห์และการประเมินผล : ข้อมูลที่เก็บรวบรวมควรถูกวิเคราะห์อย่างรอบด้านเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์ ผลการวิเคราะห์ควรนำมาประเมินผลการบริหารจัดการในแต่ละด้าน เช่น การจัดการทรัพยากรบุคคล การบริหารงบประมาณ เป็นต้น

4) การส่งเสริมและการปรับปรุง หลังจากที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการจัดทำแผนการส่งเสริมและปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ เช่น การจัดอบรมเพื่อเพิ่มทักษะของผู้บริหาร การแก้ไขข้อบกพร่องในการบริหาร เป็นต้น

5) การติดตามและการวิเคราะห์ผล หลังจากการปรับปรุง ควรมีการติดตามและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อให้ทราบว่าการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการได้ผลหรือไม่ ข้อมูลและผลการวิเคราะห์จะช่วยช่วยให้ผู้บริหารประเมินผลการพัฒนาและทำการปรับปรุงต่อไป ทั้งนี้ จะดำเนินการตรวจสอบและการประเมินผลแนวทาง การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นระยะเวลาต่อเนื่องเพื่อให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา

อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความสอดคล้องของกระบวนการ SE2NA Model และแนวคิดทฤษฎี

กรอบแนวความคิดกระบวนการดำเนินงาน ADLI	การบริหารสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพด้วย SE2NA Model
1. A : Approach คือ วิธีการหรือแนวปฏิบัติที่เป็นระบบ	1. S : System management คือ การบริหารจัดการด้านระบบอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษา
	2. E : Explore คือ การสำรวจค้นหาความต้องการและปัญหาของสถานศึกษา
2. D : Deploy คือ การปฏิบัติที่มีความทั่วถึงทั้งองค์กร และทุกระดับ	3. N : Non Stop Delving คือ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
3. L : Learning คือ มีวงจรการพัฒนาและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4. N : Net work คือ การสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษา
4. I : Integration คือ ผลลัพธ์การปฏิบัติ การมีความสอดคล้องของแผนกระบวนการ(I)	5. A : Assessment คือ การตรวจสอบและการประเมินผลในการดำเนินงาน

สรุป

การบริหารสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพด้วย SE2NA Model จึงสามารถนำมาใช้ในการวางแผนและบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีระบบและมีการบริหารจัดการที่ดี ตั้งแต่การวางแผนทางในการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของสถานศึกษา เพื่อวางนโยบาย และวิธีการดำเนินงานในทุกกลุ่มงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ครอบคลุมปัจจัยที่จะส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน และด้านสถานศึกษา ตามบริบทสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนมีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติอันเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานที่สามารถนำผลมาปรับปรุงพัฒนาต่อไปให้คุณภาพของการศึกษา ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครูผู้สอน คุณภาพการบริหารจัดการ และการประกันคุณภาพที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดของหลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

- นฤกร บัณเฑาะว์โพธิ์. (2561, มกราคม-มิถุนายน). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 13(1) : 83.
- พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562. (2562, 30 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก.
- เพ็ญจันทร์ สินธุเขต. (2560). การศึกษายุคยุคดิจิทัล : Thailand 4.0. “*ครุศาสตร์วิจัย 2560/NACE2017: นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

- วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์. (2561). การนํานโยบายสู่การปฏิบัติ: แนวความคิด กระบวนการในองค์การทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิสตาอินเตอร์พริ้นท์จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙. กรุงเทพฯ : บริษัท พรินทวามกราฟฟิค จำกัด.
- OECD (2019). PISA 2018 Results (Volume II): Where All Students Can Succeed. Journal of Educational Administration, 38(2), 112–129.